

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

De crudelitate in naufragos: vbi etia[m] Paulinus emendatur, Cap. 6

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

mosat. Cap. 84. in Theologo, Bonos remunerator, &c. sic hæc lege,
Bonos remunerare, malos contemne:

Imò etiam hæc illis abs te gratia fiat, vt ne quid patiantur. Hic enim versus
deest in græco,

κἄν τοῖσδε κείθω τὸ μὴδὲν παθεῖν χάρις.

Et in 4. versu, pro τῷ παλίῳ, reponc τῷ μακροθύμῳ, ex Gregor. in Tetrastich.
Cap. 89. in Theologo: Videndum ne mali serui simus, &c. Miror equidem
quid tam sæpe in mentem veniat Gesnero græca immutare, atque in scirpo
nodum quærere. Quid enim planius his verbis esse potest, *μὴ γενώμεθα δοῦλοι
κακοί, ἀγαθῶντι μὲν ἐξομολογησόμενοι τῷ δεσπότῃ, πικρῶν δὲ μὴ προσπιγόμενοι,*
hoc est, Ne simus improbi serui, confitentes quidem Domino cum benefacit
nobis, eidem autem castiganti minimè nos adiungentes. Et tamen hic quo-
que Gesnerus in loco tam plano salebras sibi fingit, ac pro *προσπιγόμενοι,* quod
in omnibus codicibus habetur, emendat *προσπύγόμενοι,* eumque Ribittus in-
terpres sequitur. Cap. 94. in Basilio, sic corrige græca *ὑποχρέω, εἰς τὸ μᾶλλον
καταπολεμῆν τῆς ἀμαρτίας.* Sic enim legendum esse apparet ex Orat. 23. opuscu-
li moralis à Simeone Metaphrasta excerpti. Cap. 95. in Basilio, Quasi ad alterū
mundum migrantes per meditationem. In græco *ἀσκήσεως* legendum, non
χέσεως. Cap. vlt. pulcher & grauis locus est aduersus eos, qui non nisi festis ac
solemnibus diebus ad Eucharistiam accedunt. Sed inest vitium in græco, quod
dum tollere nititur Gesnerus, eiusmodi sententiam nobis obrudit, quæ cum
Chrystostomi mente nullo modo coherere potest. Quod quò magis Lectori
perspicuum fiat, Græca hîc ascribam. *ὃ γὰρ δὴ τὸ ἀπαξ (ἢ προσίεμαι) ἀπαλλά-
ξει τῆς ἐγκλημάτων ἡμῶν ἀναξίως προσίεμεν: αὐτὸ δὴ τὸ μείζονος καταδικά-
ζει, ὅτι ἀπαξ προσιόντες, ἔδὲ τότε καθαρῶς προσίεμεν.* Vbi certè quin aliquid
vitij hæreat, dubitabit nemo, qui quidem iudicio sit præditus. Quoniam autè
pacto depelli illud debeat, mihi nullo modo cum Gesnero conuenit, qui ita
se extricat, vt pro *ἀναξίως* duobus vocabulis *ἀν ἀξίως* legat. Atque ad eam
emendationem Ribittus translationem suam accommodans, Authoris verba
mirum in modum torquet. Sic enim vertit: Nam vt semel in anno licet cum
dignitate accedere, non liberat nos à peccatis, ita hoc ipsum magis cõdemnat,
quòd semel tantum accedentes, ne tum quidem purè id faciamus. At nihil fa-
cilius est, quàm hunc locum restituere. Vnica enim particula *ἀν* ante *ἀναξίως*
collocata totum id munus explauerit. Sic enim erit sensus: Non enim semel
tantum ad Eucharistiam accedere, crimine nos liberat, siquidem indignè ac-
cedamus. Quin potius istud ipsum magis condemnat, quòd semel acceden-
tes, ne tum quidè purè sanctèque id facimus, sed negligenter ac defunctoriè.
Hunc esse verum ac germanum huius loci sensum, neminem tam peruicacis
ingenij fore puto, qui non mihi facilè assentiat.

De crudelitate in naufragos: Vbi etiam Paulinus emendatur.

CAP. VI.

AN in aliis quoque huiusce regni regionibus, nescio, in insulis quidem
certè Rupelle vicinis, omnibusque illis oris maritimis, viger crudelissima,
atque immanissimis belluis potius, quàm Christianis hominibus digna con-
suetudo. Nam si grauior quædam tempestas nauem aliquam, multis antè de-
trimentis affectam, magnaque ex parte fractam, in littus eiecerit, tantū abest
vt ij, ad

vt ij, ad quos delata est, eiusmodi calamitate commoueantur, naufragosque vllis humanitatis officiis complectantur, vt eos ipsos, hoc nomine, quod miseri sint, odrint, hostiumque loco ac numero habeant, atque id omne quod fluctuum rabies ipsis reliqui fecerat, confestim diripiant: imò ne ab ipsorum quidem corporibus, si sua tueri ac retinere conentur, manus interdum abtineant. Quòd si loci Dominus iis opibus, eaque potentia fuerit, vt hanc eorum, quibus præest, feritatem prohibere queat, piratam ipsemet agit, ac naufragorum damna in sua commoda conuertit, nouusque miseris fit scopulus. Quod quidem ius (nam ius quoque id facinus appellatur) tam crudele ac nefarium est, vt vix in vlla alia tempora, quàm hæc nostra, in quæ omnium scelerum monstra confluisse videntur, cadere potuisse crediturus fuerim, nisi melioribus seculis idem quoque vsurparum fuisse didicissem ex Paulino, viro vel Hieronymi & Augustini elogiis sanctissimo, atque eximia quadam pietate prædito. Etenim in Epist. ad Macar. non sine magna verborum grauitate narrat, quemadmodum Posthumiani cuiusdam procurator, Secundiniani nauem ad Domini sui littus naufragio delatam occuparit: agitque cum eo ad quem scribit, vt Secundiniani causam suscipiat. Sed in eo Epistolæ loco fœda macula irrepsit, qua ita sensus obscuratur, vt Lector vix vllam lucem dispicere possit. Sic enim editum est: Ne patiaris inuidia diaboli per hominem improbum Secundiniano eripi, vel iam ereptum negari, quod illi de naufragio redonauit Deus. Procurator Christiani viri fratris nostri Posthumiani esse dicitur, qui eam nauem, in Brutiorum litore, quo possessio Senatoris alluitur, allapsam, auarior mari & sene meo, parone piraticam in terra agens occupauit, & captam vacuefecit. Quibus in verbis, quid sit, auarior sene meo, &, parone, alij viderint. Mihi sanè lux statim huic loco affutura esse videtur, si sic legamus, auarior mari, & sine myoparone piraticam in terra agens, &c.

De vocabulo ὀμωσις: & quid de eo memoria prodidit Ambrosius: & de altera eius significatione apud Origenem. CAP. VII.

QVANTA animorum contentione in hoc olim incubuerint Arriani, vt ὀμωσις non rem solùm, sed vocem quoque ipsam ab Ecclesia proferberent, nemo tam Ecclesiasticarum rerum ignarus est, cui non sit exploratum. Quod cum nec vi vlla, nec technis vllis consequi possent, adiecta vna litterula vim totam illius frangere studuerunt, hac videlicet conditione arma se posituros, atque ad Ecclesiæ castra redituros pollicètes, si vocis illius loco, ὀμωσις vocabulum induceretur. Sed fortibus pastoribus, dignis que petra illa, quam Paulus Christum interpretatur, nulla pax tanti fuit, vt eam perfidia, sanctæque religionis prodicione comparandam existimarent. Itaque ab Ecclesiis suis, à fortunis omnibus, à patrio late, atque ad eò ab ipsa vita diuelli potius habuerunt, quàm vocem eam, quæ de impio Arrianorum dogmate in Concilio Niceno triumphum egerat, abiicere. Quin Homoouistiarum nomen, quod ipsis, vt Epist. 73. Basilus testatur, probrosè opiici solebat, amplum semper atque honorificum sibi censuerunt. Sed hæc peruulgata. Illud fortassè non perinde quibuslibet notum, quidnam Nicenos Patres impulerit, vt huiusmodi vocabulum adhiberent, cum piam atque orthodoxam de filij diuinitate doctrinam sancirent. Quocirca operæpretium facturus videor, si, quid de ea re Ambrosius tradiderit, hoc loco ascribam, vt intelligatur hæreticos hunc mucronem,